

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

з теми: **«ЛІНГВО-ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ
ІРОНІЧНИХ ВИСЛОВЛЮВАНЬ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ
КІНОДИСКУРСІ»**

Виконавець: здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти
групи Ang1-M22
спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська))
Фрасинюк Юлія Петрівна

Керівник: **Свідер І.А.**,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської мови

Рецензент: **Кришталюк Г.А.**,
кандидат філологічних наук, доцент
кафедри германських мов та зарубіжної
літератури

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ІРОНІЇ ЯК ЗАСОБУ КОМІЧНОГО У ЛІНГВІСТИЦІ.....	7
1.1. Соціолінгвоестетична природа комічного.....	7
1.2. Теоретичні підходи до проблеми комічного як лінгвістичного явища....	13
1.3. Іронія як категорія комічного.....	18
Висновки до першого розділу.....	29
РОЗДІЛ 2. ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО КІНОДИСКУРСУ.....	31
2.1. Теоретичні визначення поняття «дискурс».....	31
2.2. Тлумачення кінодискурсу у сучасному мовознавстві.....	37
2.3. Мовні та позамовні характеристики сучасного кінодискурсу.....	41
Висновки до другого розділу.....	49
РОЗДІЛ 3. ЛІНГВО-ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ІРОНІЧНИХ ВИСЛОВЛЮВАНЬ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ КІНОДИСКУРСІ.....	50
3.1. Мовні засоби відтворення іронії у сучасному англомовному кіно дискурсі.....	50
3.1.1. Лексико-стилістичні засоби відтворення іронічних висловлювань у сучасному англомовному кіно дискурсі.....	51
3.1.2. Логіко-сміслові прийоми формування іронічного смислу у сучасному англомовному кіно дискурсі.....	55
3.1.3. Синтактико-стилістичні засоби відтворення іронічних висловлювань у сучасному англомовному кіно дискурсі.....	74
3.2. Паравербальні засоби вираження іронії у сучасному англомовному кіно дискурсі.....	83
Висновки до третього розділу.....	88
ВИСНОВКИ.....	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	93
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ.....	101

ВСТУП

Іронія, разом із гумором та сатирою, є однією з категорій комічного, що охоплює більшість аспектів життя людини. Комічне, у свою чергу, є загальнолюдським явищем, що підтверджується наявністю комічних універсалій, до яких можна віднести тематику, жанри комічного дискурсу. З іншого боку, комічне – це явище глибоко етносоціальне, про що свідчить специфіка національного гумору, висміювання певних моментів навколишньої дійсності.

Наразі існує ціла низка концепцій іронії – від традиційного семантичного підходу, що сягає античності, до сучасних теорій, які при тлумаченні іронії орієнтовані на прагматичний або когнітивний аспекти. Різні аспекти функціонування іронії вивчаються у науці про мову – від стилістичної інтерпретації до розгляду іронії як концептуальної категорії тексту. Під час наукових пошуків лінгвісти переходять від традиційної інтерпретації феномену в складі категорії комічного до розгляду її як ментального і лінгвокультурного утворення.

Прагматичний статус іронії як невід'ємної складової сучасного дискурсу не є чітко визначеним. Актуальність даного дослідження визначається нечіткою дефініцією лінгвістичного механізму і специфіки функціонування іронії в кінодискурсі.

Об'єктом дослідження є мовностилістичні засоби репрезентації іронії у сучасному англomовному кінодискурсі (на матеріалі серіалу «Doctor House»).

Предметом дослідження є лінгвопрагматичний потенціал іронічних висловлювань у сучасному англomовному кінодискурсі.

Метою роботи є виявлення лінгвопрагматичних особливостей іронічних висловлювань у сучасному англomовному кінодискурсі.

Досягнення сформульованої мети вимагає розв'язання таких завдань:

- розглянути онтологію поняття комізму як естетичної категорії;
- розглянути актуальні лінгвістичні підходи до вивчення іронії;
- виділити провідні підходи до класифікації типів іронії;

- проаналізувати ознаки та характеристики кінодискурсу та з'ясувати основні підходи до його вивчення;

- визначити мовні та позамовні характеристики сучасного кінодискурсу;

- з'ясувати мовностилістичні характеристики вираження лінгвопрагматичного потенціалу іронії у сучасному англomовному кінодискурсі;

- проаналізувати лінгвопрагматичні особливості відтворення іронічних висловлювань у сучасному англomовному кінодискурсі.

Методи дослідження. Специфіка об'єкта і поставлені в роботі завдання зумовили використання як загальнонаукових так і спеціальних лінгвістичних методів дослідження. За допомогою методу безпосереднього спостереження конкретних мовних явищ виявлено основні лексико-стилістичні та синтактико-стилістичні засоби творення іронічного ефекту у англomовному кінодискурсі. Описовий метод дав змогу класифікувати, систематизувати і проаналізувати виділені лексичні та синтаксичні одиниці в лінгвостилістичному аспекті. Метод контекстуального аналізу забезпечив можливість дослідити основні засоби вираження іронічного в контексті, з більшою вірогідністю визначити їхні додаткові семантико-стилістичні відтінки, які надають вислову іронічного забарвлення. Поєднання методів зіставлення та семантико-стилістичного аналізу допомогло з наявних у досліджуваному кінодискурсі стилістичних засобів виділити ті, що створюють найкращий комічний ефект.

Матеріалом дослідження слугували фрагменти із серіалу «Doctor House», що містили іронічні висловлювання англійською мовою, взяті зі скриптів згаданого серіалу.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що робота присвячена комплексному вивченню особливостей вираження іронії в англomовному кінодискурсі

Практичне значення роботи виявляється в подальшому його застосуванні для вивчення іронії та особливостей її відтворення у сучасному англomовному кінодискурсі. Окрім того, отримані результати можуть бути використані при висвітленні проблем перекладу іронічних висловлювань у публічних промовах, а також при написанні наукових робіт та у якості методичних матеріалів в курсах лінгвістики тексту, психолінгвістики, лінгвокультурології.

Апробація результатів дослідження. Основні тези роботи були представлені автором на XI міжнародній студентській інтернет-конференції «Мова у міждисциплінарному контексті безперервної освіти» 3-7 квітня 2023 року (Frasyniuk Yulia. Лексичні засоби творення іронічного в англomовному кінодискурсі. *Мова у міждисциплінарному контексті безперервної освіти матеріали XI*. [Електронний ресурс] / [редкол. Г. А. Кришталюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. С. 122-126).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків та списку використаної літератури, списку джерел ілюстративного матеріалу.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, сформульовано мету та завдання, визначено об'єкт, предмет, методи дослідження, схарактеризовано ілюстративний матеріал, наукову новизну, теоретичну значущість та практичну цінність результатів дослідження.

У першому розділі «Теоретичні засади вивчення поняття іронії як засобу комічного у лінгвістиці» розглянуто онтологію поняття комізму як естетичної категорії; проаналізовано актуальні лінгвістичні підходи до вивчення іронії та класифікації типів іронії.

У другому розділі «Лінгвокультурні особливості функціонування сучасного англomовного кінодискурсу» проаналізовано ознаки та характеристики кінодискурсу та опрацьовано основні підходи до його

вивчення; визначино мовні та позамовні характеристики сучасного кінодискурсу.

У третьому розділі «Лінгво-прагматичні особливості відтворення іронічних висловлювань у сучасному англomовному кінодискурсі» описано мовностилістичні характеристики вираження лінгвопрагматичного потенціалу іронії у сучасному англomовному кінодискурсі та проаналізувано мовні та немовні лінгвопрагматичні особливості відтворення іронічних висловлювань у сучасному англomовному кінодискурсі.

У загальних висновках підсумовано результати дипломної роботи.

ВИСНОВКИ

Комічне є філософсько-естетичною категорією, яка пов'язана із певним протиріччям, що виникає або внаслідок властивостей об'єкта комічного сприймання, або в свідомості суб'єкта, тобто не лише міститься в об'єкті, але й залежить від особливостей світогляду суб'єкта, від соціальних чинників. Комізм існує у вигляді двох типів – простого та складного, а у вербальних текстах реалізується як ситуативний або мовний комізм. Комічний ефект може створюватися будь-якими мовними засобами за певних умов їх уживання. Національні відмінності звичаїв, норм поведінки, паралінгвістичних та лінгвістичних засобів комунікації зумовлюють особливості вираження і сприймання комічного певним народом, ці особливості є історично змінними і залежать від психологічних факторів.

Іронія як одна з форм комізму є складним системним об'єктом, що зумовлюється як внутрішньою структурою, так і різноманітністю сфер її функціонування. Філософсько-естетична сутність іронії полягає в тому, що вона зображує негативні явища в позитивному плані, протиставляючи таким чином ідеальне тому, що є насправді. Цим іронія подібна до інших форм комічного – гумору та сатири. Однак вектор такого протиставлення в іронії специфічний: вона удавано зображує ідеальне як реальне, а сатира та гумор, навпаки, удавано зображають реальне як ідеальне. Сарказм є емоційним різновидом іронії, який виражає різко негативне ставлення автора до зображуваного в тексті.

Іронія як стилістичний феномен належить до явищ вторинної номінації, що найповніше реалізуються в мові художньої літератури та в розмовному мовленні як спосіб вираження авторських інтенцій, причому інтенсивність емоційної насмішки може варіюватися від добродушної до в'їдливої.

Особливістю вербального вираження іронії є співіснування двох смислових планів – прямого експліцитного й імпліцитного, що суперечить прямому. Кодування іронічної інформації здійснюється через вказівку на контекст, який дозволяє правильно декодувати позицію іронізуючого

суб'єкта. Тому іронічний смисл має складну структуру, яка включає експліцитні та імпліцитні компоненти. Імпліцитні компоненти іронічного смислу такі: 1) конотативний (емоційність, оцінність, експресивність); 2) контекстуальний (елементи інформації, які виникають завдяки контексту: вербальному, ситуативному, фоновим знанням); 3) імплікативний (виникає внаслідок взаємодії з експліцитними елементами); 4) інтенціональний (це організуючий компонент - мовленнєва настанова автора). Функції іронії в розмовному мовленні зумовлені комунікативними потребами мовців у взаєморозумінні, стійкому емоційному контакті, самовираженні, економії мовних засобів та ін. У художньому мовленні іронія виконує ряд специфічних функцій: характерологічну, композиційну, художню і стилетворчу.

Основними засобами і прийомами творення іронії є : 1) лексико-стилістичні (слова з інгерентною іронічною конотацією, іронічно маркована лексика); 2) логіко-сміслові (антифразис, іронічні епітети, іронічні порівняння, іронічні метафори і перифрази, гра слів); 3) синтактико-стилістичні (риторичні питання, парцеляція, вставні і вставлені конструкції, синтаксичні конвергенції).

Серед лексико-стилістичних прийомів у англomовному кінодискурсі зустрічаються традиційні – вживання лексем, які мають узуальну (інгерентну) іронічну конотацію. Продуктивнішим є прийом використання стилістично маркованої лексики, бо він дає змогу авторові створювати оказіональні зіткнення лексем, які завдяки ефекту невиправданого сподівання, порушенню власної норми тексту продукують яскравий стилістичний ефект. Серед таких лексем у досліджуваному серіалі можна віділити медичні терміни.

Серед логіко-сміслових прийомів створення іронічного смислу в англomовному кінодискурсі функціонують метафора, метонімія, уособлення, гіпербола, порівняння, мейозис, гра слів, літота, алогізми, парадокси, каламбур, антифрази, перифрази.

Серед синтактико-стилістичних засобів творення іронічного смислу в англomовному кінодискурсі ми виділяємо повторення (анафора, епіфора, епімона), антитеза, асиндетон, замовчання, апосіопеза, інверсія, пролепса, риторичні речення, еліпси, умовні речення, парцеляція.

Серед найпоширеніших паравербальних засобів іронічного, які знаходять широке застосування в досліджуваному англomовному кінодискурсі, відносимо інтонацію, тон, сміх, паузи, погляд, контакт очима, жести.

Вербальні й невербальні компоненти в англomовному кінодискурсі поєднуються один з одним. Таке поєднання сприяє адекватній інтерпретації іронічного повідомлення. Необхідність урахування вербальних й невербальних засобів на позначення іронії пояснюється прагматичною значущістю, яка притаманна цим засобам однаковою мірою, адже взаємодія членів соціуму передбачає інформаційний обмін між ними, при якому використовуються різні канали зв'язку: зоровий та акустичний, різні коди, в тому числі вербальний та невербальний.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамович С. Д. Риторика : [навч. посібник]. Львів : Світ, 2001. 240 с.
2. Арістотель. Поетика. [пер. Б. Тена; вст. ст. і коментарі Й. Кобова] К. : Мистецтво, 1967. 136 с.
3. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови : [навч. посібник для студ. філол. спец. вузів]. Львів : Світ, 2003. 431 с.
4. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики. К. : «Академія», 2004. 326 с.
5. Бергсон А. Сміх . К. : Дух і Літера, 1994. 164 с.
6. Білецька О.О. Іронія як феномен культури (на прикладі британської літератури). *Культура і мистецтво у сучасному світі*. 2016. Вип. 17. С. 25-34.
7. Болдирева А. Є. Мовні засоби створення гумористичного ефекту: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі романів П. Г. Вудхауза) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 “Українська мова”. О., 2007. 24 с.
8. Бутильська Т. Ф. Лексичні засоби творення комічного в сучасній українській поезії. : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 07.04.20. Кривий Ріг, 2018. 83 с.
9. Вандишев В. М. Риторика : екскурс в історію вчень і понять : [навч. посібник]. К. : Кондор, 2003. 264 с.
10. Гейко С.М. Поняття «іронії» в сучасній філософії. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Гуманітарні студії*. 2014. Вип. 203(1). С. 46-51.
11. Гнатюк Л. Прагматичні й функційно-комунікативні особливості імплікатури іронії. *Лінгвістичні студії: [зб. наук. праць]*. Донецький нац. ун-т; [наук. ред. А. П. Загнітко]. Донецьк : ДонНУ, 2011. Вип. 23. С. 131–137.
12. Гнатюк Л. Імпліцитні чи імплікатурні приховані смисли? До проблеми імпліцитного в сучасній лінгвістиці (на фактичному матеріалі

- англійської, української, польської мов). *Лінгвістичні дослідження: Зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди*. 2016. Вип. 43. С. 10-22.
13. Гнатюк Л. Технології міжперсонального спілкування у міжкультурній взаємодії: [монографія] Л. Гнатюк; за ред. А.П. Загнітка. Донецьк: Вид-во «Ноулідж», 2013. 336 с.
14. Гуйванюк Н., Пацаранюк Ю. Синтаксичні способи реалізації іронічного значення в українських фольклорних жанрах . *Вісник Львів. унту : Сер. : Філол.* Вип. 34., Ч.І. 2004. С. 24 – 31.
15. Дейк ван Т.А. Язык. Познание. Коммуникация. Благовещенск: БГК им. И.А. Бодуэна де Куртенэ, 2000. 308 с.
16. Дудик П. С. Стилїстика української мови. К. : Видавничий центр “Академія”, 2005. 369 с.
17. Дук П. О. Метафора і порівняння як засіб гумору. *Вісник Дніпропетровського ун-ту. Серія: мовознавство: [зб. наук. пр.]*. Дніпропетровськ : ДНУ, 2008. Т. 16. Вип. 14. С. 95– 99.
18. Жайворонок В.В. Символіка імені в контексті етнокультури. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету*. Вип. 5. 2001. С. 106–115. 93
19. Заваринська І.Ф. Лінгвокультурна мотивація фразеологізмів з онімним компонентом в англійській, польській та українській мовах: автореф. канд. філолог. наук. Київ, 2009. 21 с.
20. Загнітко А., Гнатюк Л. Когнітивно-концептуальні та функційно-прагматичні вияви міжперсональних дискурсів у міжкультурному просторі. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 136 с.
21. Загнітко А. П. Основи дискурсології : науково-навчальне видання. Донецьк : ДонНУ, 2008. 194 с.
22. Іваненко С. М. Поліфонія тексту. К. : Вид-во КДЛУ, 1999. 318 с.
23. Івшина О. Червона Шапочка іронії або іронія як кістка і привид буття. Львів : Літопис; К. : Смолоскип, 2006. С. 66–71.

- 24.Калита О. М. Іронія як світоглядний принцип і стилістична категорія. *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Серія: Мовознавство.* Вип. 1 (11). Тернопіль, 2004. С. 104 – 107.
- 25.Калита О. М. Способи вербальної репрезентації іронічної позиції автора в тексті. *Українська філологія: Теоретичні та методичні аспекти вивчення: Збірник праць науково-практичних читань до 80-річчя Г. Р. Передрій.* Черкаси : Брама Україна, 2005. С. 375 – 381.
- 26.Калита О.М. Засоби іронії в малій прозі (кінець ХХ – початок ХХІ століття). монографія. К.: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. 238 с.
- 27.Карпенко О. Ю. Проблематика когнітивної ономастики. Одеса, 2006. 328 с.
- 28.Києнко І. О. Сучасний англійський комічний роман. К. : Наукова думка, 1993. 131 с.
- 29.Козиряцька О. В. Засоби репрезентації гумору у мовленнєвому паспорті персонажів художніх творів та їх відтворення у перекладі українською мовою : магістр. дис. 07.04.20. К., 2018. 183 с.
- 30.Комарова К. О. Алюзія як засіб реалізації інформаційного та супровідного аспектів мовлення. *УМЛШ.* 2002. № 4. С. 67 – 72.
- 31.Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. К. : Юніверс, 2003. 280 с.
- 32.Космеда Т.А. Аксиологічні аспекти прагмалінгвістики: формування і розвиток категорії оцінки. Львів, 2000. 349 с.
- 33.Кузьмич О. Я. Головні частини мови як засоби творення комізму. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія “Філологічна”* : [зб. наук. праць]. – Острог : Вид-во Нац. ун-ту “Острозька академія”, 2010. Вип. 13. С. 361–365.
- 34.Кузьмич О. Я. Лексичні засоби творення комізму. *Дослідження з лексикології і граматики української мови* : [зб. наук. праць / за ред. А.

- М. Поповського]. – Дніпропетровськ : ЛІТОГРАФ, 2010. Вип. 9. С. 158–165.
35. Кузьмич О. Я. Неологізми як засіб комічного. Типологія та функції мовних одиниць : [наук. журн.]. редкол. Н. М. Костусяк (гол. ред.) та ін. Луцьк : *Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки*, 2015. – № 1 (3). – С. 98–105.
36. Кузьмич О. Я. Основні вияви комічного (лінгвокультурологічний аспект). *Наукові записки. Філологічні науки (мовознавство)*. Кіровоград : Видавець В. Ф. Лисенко. 2015. Вип. 137. С. 593–595.
37. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. К. : Видавничий центр “Академія”, 2006. 368 с.
38. Кравченко Н. К. Таксономія категорій дискурсу в сучасному дискурс-аналізі. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Філологія»*. 2014. № 1. С. 77–83.
39. Крисанова Т. Основні підходи до розуміння поняття «кінодискурс». *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія : Філологічні науки. Мовознавство*. Луцьк, 2014. № 4. – С. 98–102.
40. Кухаренко В. А. Практикум зі стилістики англійської мови : Підручник. Вінниця : «Нова книга», 2000. 160 с.
41. Къеркегор С.О. О понятии иронии [Електронний ресурс] / Перевод и примечания А. Коськовой и С. Коськова / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.musa.narod.ru/kjer.htm>
42. Кязимов Г. Ш. Теория комического (проблема языковых средств и приемов). Баку : Асполиграф, 2004. 268 с.
43. Лавриненко И. Критерии классификации кинодискурса. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна*. 2012. №1003. Вип. 70. С.41-44.
44. Лакофф Д. Метафоры, которыми мы живём. URL: http://metaphor.nsu.ru/lacojff_1.htm (Дата звернення: 10.10.2023).

- 45.Ланчуковська Н. В. Прагматичний аспект інтонації в реалізації іронії в англomовному художньому тексті (експериментально-фонетичне дослідження): Дис. ... канд. філол. наук . О., 2002. 219 с.
- 46.Лех О.С., Кисилиця Г. Поняття дискурсу в сучасній лінгвістиці та лінгвістиці тексту [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rusnauka.com>.
- 47.Литвак С. Я., Приходько А. І. Іронія як мовленнєвий акт з імпліцитною оцінкою. *Іноземна філологія*. Львів, 1991. Вип. 102. С. 78 – 80.
- 48.Любимова Т.Б. Комическое, его виды и жанры. М.: Знание, 1990. 64с.
- 49.Малюга Н.М. Ритмічна організація, римування та звукова гармонія українських паремій. *Філологічні студії*. Вип.8. 2012. С.194-201.
- 50.Майдаченко П. І. Комічне в сучасній українській прозі. К. : Дніпро, 1991. 190 с.
- 51.Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилiстика української мови. К. : Вища школа, 2003. 463 с.
- 52.Мінчак Г. Б. Перифраза як засіб заперечення новомови (на матеріалі української та російської мов). *Проблеми зіставної семантики: Зб. наук. ст.* К., 2001. Вип. 5. С. 193 – 197.
- 53.Мінчин Б. М. Деякі питання теорії комічного. К. : Вид-во АН УРСР, 1959. 239 с.
- 54.Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій : [монографія]. [2-ге вид., перероб.]. Луцьк : РВВ Вежа Волин. держ. унту ім. Лесі Українки, 2004. 393 с.
- 55.Мороз Любов Іронія як форма реалізації комічного у художньому творі. URL:<http://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/44chotirnadttsyatavse-ukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/-ironiya-yak-formarealizatsiji-komichnogo-u-khudozhnomu-tvor>
- 56.Морозова О.І. Дискурс як когнітивно-комунікативна подія. *Науковий вісник Волинського національного ун-ту імені Лесі Українки. Серія «Філологічні науки. Мовознавство»*. 2010. № 7. С. 134–138.

57. Овсянко О.Л. Структурно-семантичні модифікації англомовних прислів'їв у художньому та публіцистичному дискурсах: дис.... канд. філол. наук: 10.02.04. Суми, 2017. 270 с.
58. Онопрієнко Т. М. Тропеїчні засоби реалізації прагматичної скерованості художнього тексту. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/2527/1/181-185.pdf> (дата звернення: 13.03.2023).
59. Павлишин М. До іронії з іронією. Іронія / [упоряд. О. Галета, Є. Гулевич, З. Рибчинська]. Львів : Літопис. 2006. 238 с.
60. Пацаранюк Ю. Іронія як засіб імпліцитного інформування у процесі мовленнєвої діяльності. Семантика мови і тексту: Зб. статей VIII міжнародної наукової конференції. Івано-Франківськ : Плай, 2003. С. 400 – 404.
61. Пацаранюк Ю. М. Способи реалізації іронії у структурі речення : дис... канд. філол. наук: 10. 02. 01. Чернівці, 2006. 203 с.
62. Походня С. И. Языковые средства и виды реализации иронии. Киев: Наукова думка, 1989. 128 с.
63. Русанівський В. М. Структура лексичної і граматичної семантики. К. : Наукова думка, 1998. 149 с.
64. Самкова М. Кинотекст и кинодискурс: к проблеме разграничения понятий. *Филологические науки. Вопросы теории и практики.* 2011. №1(8). С.135-137.
65. Селиванова Е. Основы лингвистической теории текста и коммуникации : [монографическое учебное пособие]. К. : ЦУЛ, Фитосоциоцентр, 2002. 336 с.
66. Семків Р. Іронічна структура: типи іронії в художній літературі. К.: Вид. дім "КМ Академія", 2004. 135 с.
67. Семків Р. Постмодернізм та іронія (типологізація нетипового). *Слово і час.* 2000. № 6. С. 6 - 12.
68. Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність. К., 2002. 392 с.

69. Сорока Ю.Г. Кинодискурс повседневности постмодерна. Постмодерн: новая магическая эпоха. Харьков : Харьковский нац. ун-т им. Н.В. Каразина, 2002. С. 47-49.
70. Стецюра К. О. Природа та специфіка буття медіа текстів у культурній картині світу сучасного суспільства. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Філософія. Психологія. Педагогіка . 2012. № 3. с. 56-62.
71. Струць Р. Різновиди іронії. *Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська Академія». Том 4. Філологія. К., 1998. С. 37 – 42.*
72. Тараненко О. Іронія. Українська мова : енциклопедія [редкол. : В. М. Русанівський, О.О. Тараненко (співголови), М. П. Зяблюк та ін.]. К. : «Укр. енцикл», 2000. 824 с.
73. Українська мова. Енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін.]. 3-є вид., зі змін. і доп. К. : Вид-во «Українська енциклопедія», 2004. 824 с
74. Чабаненко В. Стилїстика експресивних засобів української мови. Запоріжжя, 1993. 215 с.
75. Шевченко І., Морозова О. Проблеми типології дискурсу. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. Харків : Константа, 2005. С. 233–236.
76. Шонь О. Б. Мовностилїстичні засоби реалізації гумору, іронії і сатири в американських коротких оповіданнях: дис. ... канд. філол. Наук : 07.04.20. Львів, 2003. 225 с.
77. Шумейко О.А. Мовні засоби творення комічного в сучасній українській поезії (на матеріалі творів другої половини ХХ столїття) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Харків, 2007. 203 с.
78. Щербина А. О. Жанри сатири та гумору : [нарис]. К. : Дніпро, 1997. 136 с.

79. Яцимирська М. Г. Медіатекст як продукт журналістської творчості (психолінгвістичний аналіз логічного сприйняття та емоцій). *Вісник Львів. ун-ту. Сер. Журналістика*. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2007. Вип. 30. с. 267–276.
80. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : [навч. посіб.]. К. : Видавничий центр “Академія”, 2010. 312 с.
81. Balazs B. *Theory of the Film (Character and Growth of a New Art)* . L.: Dover Publications, 2010. 291 p.
82. Blake B.J. *Playing with Words: Humor in the English*. London: Equinox Publishing, 2007. 181 p.
83. Brown B. *Cinematography: Theory and Practice: Image Making for Cinematographers and Directors*. Oxford: Focal Press, 2011. 384 p.
84. Chandler, D. *An Introduction to Genre Theory* [Electronic resource]. 2000. URL: http://www.aber.ac.uk/media/Documents/intgenre/chandler_genre_theory.pdf
85. Clark E. Two Pragmatic Principles in Language Use and Acquisition. *Pragmatic Development in First Language Acquisition* John Benjamins Publishing. Amsterdam. 2014. P. 105–120.
86. Dynel M. Stranger than Fiction? A Few Methodological Notes on Linguistic Research in Film Discourse. *Brno Studies in English*. 2011. № 37. P. 41–46.
87. Eco U. *Intertextual Irony and Levels of Reading*. On Literature / Eco U ; [trans. from Italian by M. McLaughlin]. L. : Vintage Books, 2006. P. 232
88. Fox K. *Watching the English. The Hidden Rules of English Behaviour*. London: Hodder, 2005. 426 p.
89. Glyn A. *The Blood of a Britishman*. London: Hutchinson Of London, 1970. 328 p.
90. Gorer G. *Exploring English Character* [Електронний ресурс]. New York: Criterion Books, 1955. 328 p. Режим доступу : <https://archive.org/details/exploringenglish002763mbp>.

91. Hnatiuk L. How to Do Things with Words to Achieve more Effectiveness in Communication. Східнослов'янська філологія. Горлівка, 2008. Вип. 14. С. 25-34.
92. Hnatiuk L. Implicit Negation in Irony in the Conditions of Interpersonal Communication. Культура народів Причорномор'я. Симферополь, 2009. Вип. 168. Т. 1. С. 166-168.
93. Hnatiuk L. The Functional and Pragmatic Peculiarities of the Anthropocentric Phraseological Units in Different Languages and Cultural Environments. Studies about languages, indexed and abstracted by SCOPUS. Kaunas University of Technology, edition 30, 2017. 18-28.
94. Kozloff S. Overhearing Film Dialogue. Berkeley; Los Angeles : University of California Press, 2000. 332 p.
95. Shanna F. Understanding and Learning Sarcasm. URL: <https://people.howstuffworks.com/sarcasm1.html>

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

96. Dr House TV series [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://clinic-duty.livejournal.com/12225.html>